

On. Biblioteca
Arad
Palatului Cultural

C I A

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 lei

Apare sub egida
„Astrei Bănățene“

Domnul conte și două expoze

destindere în interior — și climatului necesar pentru această destindere; grija și mai accentuată armata care stă de strajă la continuarea neutralității, pe România a practicat-o cu fidelitate acum; continuarea politicii de pace și de largă toleranță față de alții, în schimbul căreia suntem în drept a cere același tratament populația românească din afara țării noastre, — acestea au fost, în de numărarea unor preocupări în legătură cu evenimentele în ajutorarea familiilor celor concentrati în lagărele de suprațeluri străine din țară, etc., principiile de expozeului făcut Marți seara, de curile de radio românești. de d. Tărescu, consilier regal și prim-ministru al țării.

principii pe cari țara le aclamă. promisiuni cari vor deveni realitate dacă guvernul are în sânul său elementele necesare ducerii la îndeplinire a acestor promisiuni. am aclamat însă mai mult noi de pe frontierele din țara noastră, a fost pasajul în care primul ministru al țării, răspunzând deciziv ce tot reclamează drepturi pentru minoritățile „noastre” dela ei.

„Înțeles domnul conte dela Buda-pest este pasaj din discurs? De altfel, d. Grigore Gafencu, a rămas la departamentul extern a fost atât de favorabil comentariile cancelariilor, i-a dat d-lui Csáky un răspuns mult mai drastic, corect de ieri seară. Un răspuns pe care domnul conte — care a înțeles să descească — atât de straniu atmosfera noi și Ungaria — l-a provocat cu intenția de a infecta, și deci meritat cu prisosință:

„Nu surprind, ne înveslesc, dar nu ne surprindea variatele enunțuri ale contelui, a spus ministrul nostru de externe. Formulă menită a ne desceceți o fruntea — și în același timp o forțare care nu exclude o înțelegere între român și poporul maghiar. curând sau mai târziu, înțelegerea va face, peste capul înțeleșilor — fiindcă ea e o condiție de viață pentru a celor două popoare. dincolo de Tisa, nu toată lumea știe că domnul conte! Dacia

Pelerinaj la mormântul martirului Ion Aron

București, 30 Noembrie. (Prin telefon) Astăzi, 30 Noembrie a. c., la Alba Iul se depune o coroană pe mormântul martirului Ion Aron, țărănul care a murit în ziua de 1 Decembrie 1918, când se îndrepta spre cetatea Alieilor pentru a participa la marea adunare a Unirii. prilejul acesta, populația cetății s-a închinat, înfrunte cu autoritățile locale, cu d. Moldovan, secretar general și d. general Petre Georghiu, comandantul pe țară al gărzilor locale, vor face un pelerinaj la mormântul martirului al zilei de ieri.

„Vom ști să fim de folos înțelegerii între popoare“

Marele expozeu al d-lui ministru Grigore Gafencu la Senat
Răspunsul dat contelui Csáky
„Armata noastră stă de veghe la hotare“

BUCUREȘTI, 30 (SIR). — D. Grigore Gafencu, ministru de externe a făcut aseară următorul expozeu, în fața comisiilor de afaceri străine ale Adunării Deputaților și Senatului.

D-le președinte, d-lor senatori, d-lor deputați,
In cuvântarea pe care am avut cinstea s-o țin la Cameră la 9 Iunie, am lămurit țelurile pașnice ale politicii noastre externe. Am arătat atunci, că o țară care nu răvnește la bunurile altuia, dar își apără cu hotărâre bunurile ei, e o cheazăie de siguranță pentru ea și pentru alții.

Vom cerceta azi situația țării noastre în vârtejul frământărilor internaționale, trei luni după aprinderea războiului european. Am intrat în aceste vremi orâncene, de a căror urmări sângeroase am fi vrut să vedem ferți și pe alții, cu conștiința împăcată.

Suntem gata să ne facem datoria către țară. Armata noastră, streină de orice gând de agresiune, stă de veghe la hotare. Nu ne-am dat în lături dela nici o colaborare ce ne-a fost oferită pentru a întări stările

D. GRIGORE GAFENCU

politice sau economice din jurul nostru. Am căutat să ferim asemenea colaborări de orice spirit agresiv sau exclusivist și ne-am străduit să păstrăm în toate acea cumpănă dreaptă trebuincioasă atât pentru împlinirea îndatoririlor noastre în afară, cât și pentru a păstra neatinsă întreaga noastră neamănare.

Cunoașteți legăturile noastre economice făcute de curând cu statele de care ne apropiem însemnate interese complementare. Mă gândesc la acordul economic încheiat cu Germania. Aceste legături s-au dovedit de a fi nu numai mijloace de schimb, dar adevărate instrumente de pace.

Știți iarăși, că garanțiile prietenești ce ni s-au dat de Franța și Anglia — garanții formulate, cum ținem minte cu mulțumire, în termeni precizi și generali — ne-au ajutat să înmulțim străduințele noastre pentru a statornici rapoorturi de încredere cu toți vecinii.

Am păstrat cu marle puteri cari sunt în luptă aceleași rapoorturi ca mai înainte. De

(Cont. in pag. 8)

Un ministru bănățean

Provinciilor istorice, suprapunându-li-se noua configurație a ținutului administrativ — Banatul nostru, și-a lărgit cuprinsul, dincolo de Mureș și până în culmile hunedorene, sub denumirea oficială de ținutul Timiș. Această orânduire, nu sudează însă, nepotriviri, ci dimpotrivă, extinderea administrativă a Banatului, se găsește pe urmele unui proces etnic de interpenetrare, mult avansat.

Ca unitate administrativă, ținutul Timiș, reprezintă a zecea parte din totalitatea teritorială a țării, deci implicit, participă la asigurarea nevoilor ei, cu o zecime, dacă nu și mai mult.

În această contribuție, jertfită cu deplină conștiinciozitate, rezidă, o firească justificare a participării noastre, cu cel puțin un reprezentant în Guvern.

Trecutul, durere, ne-a neglijat adesea și această modestă doleanță, atât de îndreptățită de însăși sarcina grea a îndatoririlor prestate. Sensibilizarea noastră, pe această chestie, e firească. Nu din mândrie, sau orgoliu, ne candidăm nădejdile în preajma formării unui cabinet, cum tendențios am fost interpretați, — ci din dorința de a participa, acolo unde se decide soarta problemelor de viață ale provinciilor și unde, nu e bine, ca problemele noastre, multe și mari, să nu fie prezentate competent și autoritar. Căci, e cinstit să se recunoască, Banatul, a fost absent de pe banca ministerială, în momente decisive pentru problemele lui. Deaceia, atâtea vinovate întârzieri, pe cari acum, în o presantă oportunitate, ne

căznim a le recupera, pentru fortificarea bastioanelor spirituale, economice și armate, ale graniței de vest.

Prezenta unui ministru bănățean în Guvern, are, precum vedem, o rațiune de stat. Un ministru al nostru, purtătorul îndreptățitelor revendicări ale baștinei e un auxiliar prețios, prin temeritatea lor cunoaștere și demna lor reprezentare, al înaltului for. În acest sens, necesitatea permanentei prezențe în Guvern a unui bănățean, devine un postulat politic, al prudenței și dreptății.

În intervalul celor 20 de ani de frământată viață politică, ministrii bănățeni îi putem număra pe degetele unei singure mâini.

Întâiul, dr. Ion Suciu, omul diram, energicul luptător nationalist din parlamentul dela Budapesta, a reprezentat Banatul în Consiliul Dirigent.

În același Cabinet, Valeriu Branișce, martirul credințelor eluptate în „Drapelul”, a fost Ministru al Instrucțiunii Publice.

Apoi, d. dr. Caius Brediceanu vlăstarul măritului tribun lugojan, după ce a fost Subsecretar de Stat la Externe, ajunge ministru plin, al Ardealului, în o scuită tranziție tachistă.

Ionel Brătianu, a înțeles să reprezinte Banatul în Guvern prezidat de cănsul, prin dr. Aurel Cosma, încredințându-i portofoliul lucrărilor publice.

Cu titlul de Ministru al Banatului, a fost onorat, întâiul și ultimul până în prezent, d. Sever Bocu, conducătorul de mai târziu al Directoratului VII ministerial.

În noua ordine a vieții noastre politi-

ce interne, revenindu-se la temeiul Directoratelor, sub forma ținutului, Banatul își primește Rezidentul Regal, în persoana d-lui dr. Alexandru Marta.

Întâiul Guvern al „Frontului Renașterii Naționale”, încredințează Subsecretariatul de stat al Internelor d-lui dr. Coriolan Băran, dând astfel Banatului o convenită satisfacție.

În această succintă serie, insistăm și asupra intermitențelor, adecă asupra acelor guvernări, în cari Banatul n'a avut nici-un reprezentant în Guvern. Făcând socoteala, constatăm că sunt mai mulți anii, în cari n'am avut nici-un ministru.

D. Gh. Tărescu, formând guvernul pe care-l avem, n'a uitat Banatul. D-sa a apelat la colaborarea d-lui dr. Titus Popovici, fiul cărturarului Protă al Lugojului. Premierul, a știut să aprecieze calitățile acestui bănățean, recomanându-l pentru locul de Subsecretar de stat al Economiei Naționale.

Omenia, pe care o stimează în d-sa cercurile lugojene, burele raporturii sociale, în care și-a angrenat prietenia tuturor, l-au îndreptățit pentru o înaltă atenție.

Dela Zoldul gospodăriei d-sale model, până la gospodăria statului, d. dr. Titus Popovici, duce un nume curat, o viață socială morală, cât și acel simț al realității, atât de necesar în dirijarea complicată a Economiei Naționale.

Banatul nădăjduiește în tot devotamentul și sprijinul d-sale. Și crede în conștiința misiunii d-sale bănățene în Guvern.

C. MIJ-LERCA

Un act de dreptate Pacea și rolul statelor balcanice

Cu câțiva ani în urmă erau văduvele preoților români din Ardeal și Banat tot mai mult învăluite în pătura neagră a mizeriei, căci din sumele prea modeste ce le primeau din fondurile eparhiale, fie ca pensiuine, fie ca ajutoare, nu-și puteau acoperii nici trebuințele lor indispensabile.

Situația aceasta a văduvelor preoților noștri avea un aspect cu atât mai trist, cu cât între preoții trecuți la cele vecinice au fost și mulți de aceia, cari în luptele pentru cauza națională au mers întotdeauna cu crucea în frunte.

În cei aproape douăzeci de ani dela plasmuirea României întregite s'au perindat la cârma țării destui bărbați vrednici cari informați fiind asupra mizeriei văduvelor de preoți, au recunoscut îndreptățirea lor la o soartă mai bună.

În scopul ameliorării situației precare s'au și făcut preparative, dar în ultima analiză chestiunea s'a tot amânat.

Între astfel de împrejurări preliminare a ajuns în capul departamentului Cultelor și Artelor un bărbat, care în mod stăruitor și-a pus în gând să ducă la bun sfârșit trecerea preoților române de dincoace de Carpați la fondul de pensiuine al statului.

Acest bărbat este Excelența Sa, actualul Consilier Regal, Victor Iamandi.

Cu ajutorul dat de împreună cu muncitorul său coleg Mircea Cancicov, fost ministru la finanțe, a rezolvat definitiv chestiunea de mare importanță pentru slujitorii altarului, scoțând văduvele și orfanii preoților din negura mizeriei.

Prin extinderea dispozițiilor legii generale de pensiuine asupra preoților români de dincoace de Munți, precum și asupra văduvelor și orfanilor lor s'a făcut un mare act de dreptate.

De aceea, când a sosit știrea, că Majestatea Sa, voind să onoreze activitatea rodnică a Excelenței Sale d-lui fost ministru Victor Iamandi, l-a numit Consilier Regal, preoțimea recunoscătoare a simțit deosebită bucurie, dorindu-i îndelungate zile, ca să mai poată aduce la îndeplinire asemenea acte de folos obșteșc.

Pe lângă celelalte realizări primordiale, pe care le-au relevat ziarele în articole elogioase înregistrăm și pe cea făcută în interesul preoțimei și a funcționarilor eclesiastici, ținându-ne de datorie a întregii în chipul acesta cadrele de apreciere ale activității Excelenței Sale noului Consilier Regal.

A. M.

ATTILA HÖRBIGER un talent interpret al filmului vienez își va face apariția ca protagonist alături de PAULA WESSELY, într-o admirabilă bandă, a cărei titlu românesc este „MASCA IUBIRII”. Regisorul filmului este GEZA v. BOLVARY. Va fi interesant de a urmări creațiile pe care le-a izbutit PAULA WESSELY și ATTILA HÖRBIGER în ultimul lor film, admirabil prezentat de presa străină. Regia fiind garantată de maestrul GEZA v. BOLVARY, suntem îndreptățiti să sperăm că realizarea pe care ni-o va prezenta zilele acestea Cinematograful „Capitol”, va fi primă în acest oraș cum se cuvine.

S'a început târgul de Crăciun la
DUMBRAVA
Timișoara I, Str. V. Alexandri 11
JUCĂRII MECANICE

București, 30. (Observator.) — Vreme îndelungată peninsula balcanică a fost considerată drept un focar de dezordine și de războaie pentru continentul european. Metodele balcanice au fost vestite și ele atrăgeau, adesea pe nedrept, oprobriul opiniei civilizate, asupra țărilor arlătoare pe această peninsulă. Din fericire această prejudecată, care a domnit vreme îndelungată, a început să piardă din caloare, și acțiunea statelor balcanice a început să fie privite printr-o altă priză. La schimbarea atmosferei politice din Balcani a contribuit în primul rând acțiunea Înțelegerii Balcanice, întemeiată în anul 1932, care a clarificat în mare măsură situația politică din sud-estul european.

De atunci, datorită acestui organism de mare valoare internațională, și acțiunii unor state cari au tot interesul să domnească ordinea în acest colț al continentului nostru, statele din Balcani au căutat și au reușit să creeze un echilibru politic just, care a înlăturat pentru multă vreme ori ce fricțiuni între aceste state. Datorită acestui fapt, azi, când în întregul continent european domnește fantoma celui mai crâncen război, în Balcani toate statele se străduiesc să evite orice posibilitate de conflict și depun cele mai serioase străduințe pentru menținerea păcii.

Ocuparea Albaniei de către trupele italiene, în primăvara acestui an, pare să aprindă din nou Balcanii; totuși, la scurt timp acțiunea Italiei s'a dovedit salvatoare, culminând în tratatul recent încheiat cu Grecia. Nu mai puțin fericită a fost și activitatea diplomaților din celelalte state, cari rând pe rând au dat dovada intențiilor lor pașnice,

manifestate prin diferite acorduri, cari au trezit în toate cercurile iubitoare de pace nu numai sinceră admirație, ci și cea mai integrală aprobare.

Nu mai puțin important pentru statele balcanice este acordul amical încheiat între Iugoslavia și Italia și Iugoslavia și Bulgaria.

Poate, însă, cea mai mare surpriză și tot odată și ce mai vie satisfacție a constituit-o în ultimul timp acordul încheiat între Ungaria și România. Efectele acestui acord s'au făcut simțite și până acum, dar consențențele pentru viitor sunt incalculabile. În ambele state există serioase tendințe de reconciliere integrală și de colaborare intensă, curente cari se fac din ce în ce mai simțite. În ambele state, o mare parte a opiniei publice își dă seama de destinul comun al statelor din bazinul dunărean, cum își dau seama de fericitele rezultate cari ar decurge dintr-o colaborare între cele două state. Așa că acordul româno-maghiar este destinat să îmbunătățească într-un mod simțitor raporturile politice și diplomatice din sud-estul european.

Toate cele ce preced ne arată clar că în viitor peninsula balcanică va fi locul unor însemnate prefaceri politice, urmând cu o tradiție care nu i-a făcut întotdeauna onoare și continuând cu atitudinea manifestată în ultimul timp, care va avea cele mai fericite rezultate, nu numai pentru destinul statelor cari fac parte din această peninsulă, ci și pentru întreaga civilizație europeană.

Recenta activitate a diplomației balcanice va contribui în cea mai mare măsură la salvarea păcii, cât și la refacerea pierderilor actualului război.

Vești din Valea-Jiului

ACCIDENT DE MINĂ

Zilele trecute s'a întâmplat o mare nenorocire la mina Lupeni, puțul Sud No. 5, a societății „Petroșani”.

Pe când umblau să transporte un tub, maestrul mecanic Csáklány Aladar și mecanicul Blazsevits, și-au găsit, cel dintâi: moartea, al doilea: o rănire destul de gravă. Greșala fatală a fost a maistrului mecanic, care trebuia să lege tubul în Colivie ascensorului, și el cu însoțitorul său să meargă cu alt ascensor. Lăsând însă liber tubul în colivie, acesta s'a încurcat în cadru și a împins afară și pe cei doi oameni, cari au căzut dela înălțime de 70 metri.

Prim-procurorul din Deva, d. Gh. Chiriac, și inspectorul regiunii miniere, d. ing. Gh. Bogdan, — au anchetat cazul, aflând lucrurile cum le-am prezentat mai sus.

INSPECȚIE ADMINISTRATIVĂ

În 28 l. a ținut d. primpretor al plășii Petroșani, asistat de șefii de servicii, o inspecție administrativă în comuna Bănița. După lucrările din birou s'au vizitat școlile primare și s'a găsit, la Școala No. 1 a d-lui învățător Manta, o curățenie exemplară. În schimb Școala No. 2, care este de fapt casă parohială ortodoxă închiriată pentru scopurile școlare, — amenință să se surse peste elevi. Aici trebuie neapărat să se afle deocamdată un nou local și în primăvară să se construiască, pe seama celor cinci cătune: Arsuri, Căprărești, Corbeioni, Coțest și Lotani (ar urma aici și copil din cătunul Juhăneșele din Petroșani), o școală nouă. Cea actuală să se închidă imediat.

D. primpretor L. Tocaci a inspectat apoi două drumuri comunale în construcție, mai multe locuințe țărănești, dând sfaturi, etc. etc.

Cronica Banlocului

— **DEPUNEREA JURĂMANTULUI GĂRZII NAȚIONALE.** Duminecă, 27 Nov. a. c. a avut loc în frunțașă comuna Banloc solemnitatea depunerii jurământului membrilor Gărzii Naționale. Jurământul a fost luat de către părintele Pavel Traicari, paroh ortodox, care a vorbit despre importanța jurământului. A mai vorbit și d. dr. Emil Pop, comandantul Gărzii Naționale din localitate, d-sa a arătat celor prezenți, în cuvinte simțite, rostul și importanța Gărzii.

Au luat parte d-nii: pr. Elisei Mureșanu, Traian Gh. Radu, notarul comunei învățător dir. Chiu Petru, Aelxandru Cozmic, primarul comunei, Iosif Chiu, casier comunal etc. precum și un numeros public.

— **CONFERINȚA DE APĂRARE PASIVĂ.** În ziua de 27 Nov. a. c. orele 3 și 4 p. m. s'au ținut două conferințe de Apărare Pasivă, a conferențiat d. Traian Gh. Radu, notar, despre „Mijloacele de protecție contra gazelor” și anume despre protecția individuală (masca și costumul de protecție contra yperitei) urmând ca în ședința viitoare să vorbească despre „Apărarea colectivă”.

— **DELA PRIMĂRIE.** Duminecă, 27 Nov. a. c. s'au distribuit populației din comuna Banloc, de către, d. notar Traian Gh. Radu, primar A. Cozmic și ajutor de primar Șulț Gheorghe, un număr de 800 porni fructiferi.

Cadouri frumoase de Crăciun

în articole de porțelanuri și sticlărie la

L. Schmidt n. Schuster

Timișoara I. Str. Lovocci No. 3

Locuiri la
BUCUREȘTI
numai la

Grand-Hotel

Situafia
centrală.
Confort. Etiln

„LAFAYETTE”

CALEA VICTORIEI Nr. 11

Telefon 3-34-10

Radio

Joi, 30 Noembrie

RADIO-ROMANIA, RADIO-BUCUREȘTI ȘI RADIO-EXPERIMENTAL. Ora 12.10 Cota Dunării și a barei Sulina; Sfatul gospodăresc și igienic; 12.10 Muzică de film (discuri); 13 Ora; Radiofonice; Sport; Diverse; 13.10 Concert de prânz. Orchestra de salon Radio, dirij. de Const. Bobescu; Radio-jurnal; 14.20 Continuarea concertului Orchestrei de salon Radio; 15 Spectacol. Știri artistice și culturale; Publicații; **RADIO ROMANIA.** 19 Ora; Mersul vremii; 19.02 Cronica științifică; 19.17 Muzică caldă romantică (discuri); 19.50 Radio-jurnal în limba maghiară; 20 Ce este o gravură originală de prof. G. Oppescu; 20.15 Danse; 20.30 Gh. Ștefănescu: Cântec de noapte; 20.45 Radio-jurnal; 21 Programul concertului simfonic; 21.15 Concert simfonic (transmis de la Ateneu Român). În pauză (22.05-22.25): Radio-jurnal (II); Sport; 22.30 Muzică variată (discuri); 23.45 Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană și engleză și italiană.

RADIO BASARABIA

212,6 m., 1411,1 kHz., 20 kw.

14 Ora; Concert de prânz. Muzică variată (discuri); 14.30 Radio-jurnal; Închiderea emisiunii de prânz; 21 Ora; Concert de pian. Simon Cogan: Barcarola de Rachmaninoff; Suita de Poulenc; Granada de Albeniz; Alborada del gracioso de Ravel; 21. D-na Ecaterina Melicov (voce); acomp. înaltă la pian de d-na Erjikowski; Arie din „Nunta Jeanettei” de Massé; Arie din „L'opéra-mé” de Delibes; Voce de primăvară-vals de Johann Strauss; Privighetoarea de Alabăstru; 21.40 Muzică de balet (discuri); 22.05 Radio-jurnal; Închiderea emisiunii.

Vineri, 1 Decembrie

RADIO-ROMANIA, RADIO-BUCUREȘTI ȘI RADIO-EXPERIMENTAL. Ora 12.10 Cota Dunării și a barei Sulina; Sfatul gospodăresc și igienic; 12.10 Muzică variată românească (discuri); 13 Ora; Radiofonice; Sport; Diverse; 13.10 Concert de muzică românească. Orchestra Petrică Moțoi; 14.20 Continuarea concertului Orchestrei Petrică Moțoi; voce Alex. Grozută; 15 Spectacole; Știri artistice și culturale; Publicații; 19 Ora; Mersul vremii; 19.02 Posta tehnică; 19.17 Mari strămutențiști (discuri); 19.55 Radio-jurnal în limba maghiară. **RADIO ROMANIA** 20.05 Prof. Nicolae Iorga: Lucrurile care merg dela sine; 20.30 Valsuri (discuri); 20.45 Radio-jurnal (II); 21 Compozitori ardeleni. Orchestra Radio-dirij. de Th. Rogalski: voce: D-ra Arax vagian și Mihail Știrbey: Uvertură la fan Ce! Mare” de Iacob Mureșanu; Patru cântece pentru voce și orchestră de Marin Negrea (în prima audiere, voce: D-ra Ana Savagian); Suita I-a românească de Iul. Mureșanu; Cătă boală e prin țară de Ștef. Drăgoi (voce: Mihail Știrbey); Bagă Doamne luna'n nor de Brediceanu (voce: Mihail Știrbey); Dans românesc de Tiberiu Brediceanu; Ți-am adus mândro cercei de Elena Monția (voce: Mihail Știrbey); Dans românesc de Tiberiu Brediceanu; Foaie verde pup de crin de Brediceanu (voce: Mihail Știrbey); Cântec de nuntă și Joc de Ștef. Drăgoi; 22.10 Radio-jurnal (II); Sport; 22.30 Imnuri (discuri); 22.40 Selecțiuni din „Luiza” de Charpentier (discuri); Distribuția: Luiza, Ninon Vallin; Julien, Georges Thill; Mama, D-na Lecouivreur; Tatăl, Andr. Pernet; Irma, Christine Gaudel. Orchestra dirij. de E. Bigot; 23.45 Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană, engleză și italiană.

RADIO BASARABIA

212,6 m., 1411,1 kHz., 20 kw

14 Ora; Concert de muzică românească (discuri); 14.30 Radio-jurnal; Închiderea emisiunii de prânz; 21 Ora; Concert de seară. Corul C. A. M. și C. F. R. condus de M. Ștegaroff; 21.30 Muzică populară românească (discuri); 22 Radio-jurnal.

...le Voevod Mihai

...vizitat atelierele
...fabricii de timbre

...rești, 30. (Sir.) — MARIA SA
...LE VOEVOD MIHAI DE ALBA
...INSOTIT DE D. COL. DAMA-
...SI DE COLEGI SAI DE CLA-
...EXECUTAREA PROGRAMU-
...APLICATI LA CURSUL DE
...MIE POLITICA, PREDAT DE
...OF. EUGEN DUMITRESCU, A
...ATI ATELIERELE FABRI-
...TIMBRE. MARIA SA, A FOST
...DE D. MINISTRU CON-
...NESCU, ING. BUNESCI, DIR.
...AL MONITORULUI OFICIAL,
...EUGEN DEMETRESCU, ETC.
...SA VOEVODUL MIHAI A
...TOATE EXPLICATIILE PRI-
...APLICAREA DIVIZIUNII
...SI ORGANIZAREA FUNC-
...LA FABRICA DE TIMBRE.

...s faloși...

...uitatea istorică a românității
...se menține neîntreruptă. Și e
...ativ faptul că apar, dintre bă-
...suprafața realităților sociale,
...aleși, atunci când momentul ce-
...lucru peste care la noi s'a tre-
...când nu trebuia să se trec
...chibzuiala. Cu această chib-
...poți alege valorile reale pe care
...vremea și care sunt as-
...mulțimea celor care strălu-
...aparență.

...fel de alegere a vremii este d.
...secretar de stat al Economiei
...dr. Titus Popovici. O bună
...a pus în acest post de răs-
...atunci când vremea a cerut.

...luptătorului naționalist Gheor-
...popovici, prota Lugoșului, repre-
...nădejde de care se leagă trainic
...desvoltării firești a superio-
...rebuinți naționale: economia, ba-
...binelui intern, punctul de plecare
...asigurarea vieții acestei țări.

...mintesc cuvintele pe care le-a ro-
...prilejul sfințirii unei bisericii
...re-o doi ani, biserică ridicată cu
...ajutor material al d-sale: „Dacă
...biserica, am făcut-o cu
...o rezistență
...meului meu și din convingerea
...acestui i-am dat prilejul
...cristalizat rodul unei munci
...in ceace poate fi mai superior
...viața sufletească a lui: casa în
...nima stă de vorbă cu Dumne-

...cristalizare a rodului muncilor
...se așteaptă înveșnicită și în
...poate fi mai superior pentru
...pământeană a neamului româ-
...buna rânduială în treburile eco-
...acolo unde căutăm să fie echi-

...perfect întotdeauna.
...calitatea domului Ministru
...Popovici e o cheazăie. Ne-a
...a-l cunoaște prin șapte reali-
...pentru a deschide drumuri noi
...evolue și a rămâne exemplu
...tuloși.

...făcând că Banatului nostru i
...omenia de a contribui la ridica-
...amului românesc în cadrul Fron-
...nașterii Naționale, prin ca-
...selecționați de timp, descendenți
...lor înaintași cari au creat isto-
...mănității bănățene, cum este de
...dr. Titus Popovici.

GRIGORE BUGARIN

...ări reciproce în beton ...la frontiera germano-rusă

...rești, 30. (Rador.) — Agenția Reu-
...munică: Se pare acum că germa-
...ingrijorați, de faptul că au fron-
...URSS în Polonia. Din sursă ab-
...sură, se declară că germanii for-
...lor de frontieră, spre URSS,
...mai cu tranșee ci și cu lucrări în
...armat. Din aceeași sursă, se arată
...și fortifică la rândul lor frontie-
...acelag fal

Cuvântul opoziției în Camera Comunelor

Discursul d-lui Attlee și răspunsul d-lui Chamberlain

Lon Ira, 30. (Rador.) — După ce președin-
tele Camerei Comunelor a dat citire mesaju-
lui tronului căpitanul Marsden, conservator,
in acord cu tradiția, a prezentat o adresă de
răspuns la mesaj cerând ca motiunea de răs-
puns să fie prezentată de un ofițer de ma-
rină, deoarece flota va fi aceea care va avea
să ducă greul războiului pentru Marea Bri-
tanie. Fruntașul laborist Attlee declară că
Anglia nu se va abate cu nimic dela hotă-
rirea de pune capăt pentru totdeauna anar-
hiei internaționale.

Toate națiunile trebuie să aibă libertatea
de manifestare și aceeași șansă de a-și
procura materiile de care are nevoie. Trebuie
să se renunțe la folosirea forței ca instru-
ment politic. Intr-o asemenea organizație,
pentru a fi durabilă, va trebui să se renunțe
la spiritul de suveranitate absolută recunos-
cându-se o autoritate internațională, care
să poată impune aplicarea hotărârilor sale.

D. Chamberlain — a spus d. Attlee — în
cuvântarea la radio a vorbit de noua Euro-
ropa ca ceva îndepărtat și utopic. Or, criza
actuală este o criză a civilizației. Pacea tre-
buie pregătită din vreme, tot așa cum se pre-
gătesc și războaiele. Dreptul popoarelor de
a-și fixa guvernul pe care-l vor, nu trebuie
limitat numai la Europa cum spunea d.
Chamberlain, ci și la restul lumii, ca, de
pildă, la India.

După terminarea războiului trebuie să se
ivească nu numai o nouă Europa, ci și o
nouă Anglie. Intre altele vor trebui națio-
nalizate minele și mijloacele de transport.

In încheiere d. Attlee a precizat că fiecare
cetățean britanic își va face mai mult decât
datoria, soldații britanici știu că luptă pen-

tru pace, libertate și dreptate socială.

D. Chamberlain răspunzând d-lui Attlee a
spus:

Din nefericire ne batem azi contra unui
inamic care pare a fi lipsit de codul onoarei
și care rupe orice convenție pe pretexte din-
tre cele mai slabe, de îndată ce ei nu mai
servesc scopurilor sale. In urma unor acte
pe care niciun drept din lume nu le poate
susține și cari calcă toate acordurile și con-
vențiile, aliații au fost siliți să recurgă la
decizia ministeria a publicată azi.

Recunoaștem că aceste măsuri vor cauza
dificultăți și poate pierderi țărilor neutre,
dar vom face tot ce ne stă în putință pentru
a cauza cât mai puține pierderi neutrilor, cu
care nu avem nimic de împărțit, bine înțeles
păstrând în minte necontenit necesitatea de
a întrerupe exportul german. Am hotărât
într-o dată intrării în vigoare a acestor
măsuri să fie de așa fel pentru a da
timp suficient neutrilor să se pregătească în
vederea lor.

Referindu-se la cuvântarea d-lui Attlee,
d Chamberlain a precizat cu regret că d.
Attlee au fost dezamăgit de cele puse de
d-sa. Mulți oameni au socotit că țelurile
păcii, ce urmează să fie atinse la terminarea
războiului, nu vor putea fi formulate numai
de Anglia, urmind a fi și dominiioanele și
aliații noștri. S'ar putea ca și cei învinși să
fie cuprinși în aceste consultări înainte de
a putea hotărî cum trebuie să fie organizată
această lume nouă și mai bună. Germanii
ne-au silit să pornim la război. Atâta vreme
cât aceasta politică a lor nu va fi părăsită,
va fi imposibil să începem, cu încredere și

siguranță, executarea acestor planuri de
progres, la care s'a referit d. Attlee.

Nu am pornit acest război cu intenția de
răzbunare, iată de ce n'avem de gând să im-
punem o pace răzbușătoare. Dar înainte de
toate trebuie să punem capăt amenințării
care a apăsât atât de greu asupra Europei
timp de atâția ani. Dacă putem cu adevărat
să facem acest lucru, dacă încrederea revine
iar pe întinsul Europei, atunci nu am decât
puțină îndoială că vom putea să soluționăm
probleme și din restul lumii. Socotesc însă
că Europa este cheia situației și dacă aci
este destindere, restul lumii nu constituie o
problemă prea grea. D. Attlee a spus că im-
perialismul trebuie părăsit, dar n'a definit
ce înțelege prin imperialism și nici care
este țara pe care o socoteste ca practicând
imperialismul astăzi. Dacă imperialismul
înseamnă exploatarea bogățiilor celorlalte
țări pentru folosul țării imperialiste atunci
declar că acestea nu sunt caracteristicile
Angliei, ci ale guvernului actual al Ger-
maniei.

Orice ar fi fost în trecut, de mai mulți
ani s'a admis în general drept dogmă că
administrarea tuturor părților imperiului
nostru colonial se bazează în primul rând pe
convingerea tuturor că este exercitată în
primul rând în interesul poporului din țara
în cauză.

Ocupându-se apoi de afirmația d-lui
Attlee că războiul este momentul cel mai
prielnic pentru introducerea socialismului,
d. Chamberlain subliniază că nu este absolut
rigid în atitudinea sa și a înfăptuit nume-
roase reforme sociale. Nu știm însă deocam-
dată care vor fi condițiile ce vor exista la
sfârșitul războiului și nici schimbările care
vor avea loc până atunci. Să ne îngrijim în
primul rând să câștigăm războiul. Avem
nevoie de tot curajul, de toată tenacitatea și
de tot patriotismul nostru pentru a duce la
bun sfârșit țelurile noastre de război. Să nu
facem greșala de a nesocoti țaria dușmanu-
lui nostru.

Scurte telegrame externe

Berlin, 30. (Rador.) — Cancelarul
Hitler a numit pe d. Hubicht director
ministerial la externe, cu titlul de subse-
cretar stat anunță ziarele germane.

Belgrad, 30. (Rador.) — ACORDUL
DINTRE IUGOSLAVIA ȘI GERMA-
NIA, PENTRU REGLEMENTAREA
DATORIEI PUBLICE A FOSTEI RE-
GIUNI BOSNIA, A FOST SEMNAT
MARTI.

Madrid, 30. (Rador.) — UN TREN
PASĂGERI A DERAIAȚ MĂRTI DIMI-
NEAȚA LA ALCAZAR—SAN JUAN,
PE LINIA CIUDAD REAL. 2 MORȚI
ȘI 19 RĂNIȚI DINTRE CARI 5 GRAV.

Tokio, 30. (Rador.) — Agenția DNB
transmită: D. Smetanin, ambasadorul
Rusiei sovietice, a avut o nouă întrevede-
dere cu generalul Nomura, ministrul de
externe al Japoniei, căruia i-a declarat
că guvernul din Moscova este dispus să
rezolve: Nu numai chestiunile privitoare
la pescuitul japonez în apele sovietice,
ci și chestiunile toate, rămase în sus-
pensiune între cele două țări. Rusia
așteaptă însă ca Japonia să adopte față
de ea o atitudine amicală și să fie gata
să negocieze în mod sincer. Cercurile po-
litice japoneze salută aceste declarații,
ale d-lui Smetanin subliniind că ele vor
putea într'adevăr să aducă înțelegere
mai largă. Dealtfel și presa japoneză re-
comandă de câteva zile înțelegerea din-
tre Japonia și Rusia.

Solemnitățile depunerii jurământului membrilor „Gărzii Naționale” F. R. N. din ținutul Timiș

Timișoara, 30. — In comuna Giul-
văz, din județul Timiș-Torontal, s'a de-
sfășurat, cu un deosebit fast, într-o at-
mosferă de mare entuziasm și patrio-
tism, depunerea jurământului membri-
lor „Gărzii Naționale” F. R. N.

D. căpitan Ion Ursu, comandantul
Gărzii Naționale din județul Timiș-To-
rontal, a fost întâmpinat la gară de
către d. Ioan Todor, comandantul co-
munei și un mare număr de membri ai
gărzii. D. comandant al județului, în-
primpretorul plasei, Nicolae Savii, în-
soțit de către d-nii: dr. Ioan Stupariu,
primpretorul plasei, Nicolae Savii, no-
tar, comandantul Gărzii Naționale din
plasa Giulvăz, au trecut în revistă plo-
tonul G. N., în aclamațiile nesfârșite
ale mulțimii.

La orele 10 s'a oficiat un serviciu di-
vin de către P. C. preoți Nicolae Bră-
nuțiu și Romulus Pop, luându-se ju-
rământul de credință membrilor Gărzii
Naționale. Părintele Romulus Pop, în-
tr-o frumoasă cuvântare, arată rolul și
importanța Gărzilor Naționale. D. no-
tar Nicolae Savii, îndeamnă pe me-
brii Gărzii, să fie mereu la datorie, in-
deplinind cu dragoste devize F. R. N.
„Regele și Națiunea — Muncă și Cre-
dință.”

D. căpitan Ion Ursu, într-o cuvânta-
re însuflețită, arată îndatoririle pe cari
le au membrii Gărzilor Naționale, ro-
stul și atribuțiunile lor. Mulțumind tu-
tutor pentru concursul dat, încheie
aducând omagii Marelui nostru Suve-
ran.

LA SACUL

Membrii Gărzii Naționale F. R. N.
din plasa Sacul, județul Severin, s'au
întrunit la centrala plasei, pentru a de-
pune jurământul de credință. La acea-
stă frumoasă manifestație națională au
luat parte d-nii: colonel Panait Boitan,
prefectul județului, colonel Drăghici,
comandantul Gărzii Naționale din jude-
țul Severin, N. Avram, deputat, prof.
Socineanțu, dr. Găspărovi, dr. Faur,

primpretorul plasei, dr. Lazăr med.
vet., ing. Calici, etc. etc.

Serviciul religios a fost oficiat de un
sobor de preoți compus din preoții: So-
cineanțu, Marta, Rusulescu, Lăpăduș,
Iova, Lupea, Drăghina și Blidariu. Du-
pă slujba religioasă membrii Gărzii
Naționale, îmbrăcați în frumoasele uni-
forme ale F. R. N. au depus legiuitul ju-
rământ.

Au ținut însuflețite cuvântări d-nii:
preot Socineanu, deputatul I. Avram,
col. Drăghici, col. P. Boitan, toți sco-
tând în relief binefacerile Frontului
Renășterii Naționale și omagiind pe
Marele nostru Carol al II-lea. După ter-
minarea cuvântărilor a urmat defilarea
unității Gărzii Naționale, care a dat
dovadă de ordine și impresionantă dis-
ciplină.

Festivități de acelaș gen s'au desfășu-
rat și în centrul de plasă Făget, ser-
viciul religios fiind oficiat de preoții
Ion Munteanu și I. Medeleanu; răspun-
surile liturgice au fost date de corul
din comuna Sintesti. Au ținut cuvân-
tări d-nii: C. Popescu, comandantul
Gărzii F. R. N. din plasa Făget și d.
Lugojeanu, primpretorul plasei. Scer-
area s'a încheiat într-o atmosferă cama-
raderească, cu jocuri naționale.

Solemnitatea depunerii jurământului
în plasele Ineu, Sântana, din județul
Arad, în toate localitățile a fost prece-
dată de un serviciu divin, urmat de cu-
vântările preoților asupra însemnătă-
ții jurământului. Garda Națională a ju-
dețului a fost reprezentată la Ineu de d.
colonel Munteanu, comandantul Gărzii
Naționale din județul Arad, la Sântana,
de d. căpitan Vortian Mihai, iar la
Curtici prin d. Gheorghe Mladin, secre-
tarul gărzilor din județ.

Adunările s'au încheiat pretutindeni
cu urări pentru M. S Regele Caro' al
II-lea, pentru Marele Voevod de Alba
Iulia și pentru întreaga Dinastie, înto-
nându-se de întreaga asistență „Imnul
Regal”.

Partidul democrat independent al sârbilor cere lărgirea bazei guvernului

Belgrad, 30. (Rador.) — Partidul democrat independent a ținut o conferință în cursul căreia, senatorul Kossamovici a declarat între altele: „Dorim ca baza guvernului să fie lărgită pentru ca toate elementele sănătoase să fie întrunite într'un front comun cu croații. Alegerile ce se vor face, urmează să fie expresia reală a poporului. Sperăm totodată, că atât sârbii cât și croații vor aproba acordul realizat, care înseamnă salvarea țării. În ciuda tuturor dezacordurilor ce s'ar putea ivi între sârbi și croați, noi știm că vom putea trăi în armonie în Iugoslavia, fiindcă toți avem interesul să fim uniți și să salvăm pacea în Balcani.

Instalarea d-lui Titus Popovici, subsecretar de stat la ministerul economiei naționale

București, 30. (Sir.) — Azi dimineață s'a făcut la ministerul economiei naționale instalarea d-lor Titus Popovici subsecretar de stat, Gheron Netta și Ilie Mecu secretari generali. Au participat funcționarii superiori ai ministerului. D. Constantin Angelescu ministrul departamentului a prezentat colaboratorii d-sale, după care d. Gătăianțu, în numele funcționarilor a asigurat că atât d. ministru, cât și d-nii secretari generali, pot fi siguri de întreg sprijinul și devotamentul pe care funcționăria îl va da d-lor.

Mica publicitate

Ceartă domnișoară sau domnișor inteligentă, preferabilă pedagogă, la un elev cl. I primară, al prepară în orele după masă. Informațiuni: III, Str. Brâncoveanu 25, orele 14—15 p. m.

Copii de suflet, dau, în etate 8 ani, școlar eminent cu note printre cei mai buni, și din motive grele familiare nu pot al crește mai onest, mai ales neavând mamă lângă el. Informațiuni la Adm. ziarului, condițiuni n'am.

TIMBRE mare asortiment Preturi reduse Vanzare-cumparare schimb **ARTA TIMISOARA I** Bazea de Savoia 11

Cumpăr costume bărbătești uzate exclusiv la locuința Dvoastră. Obiectele aduse în prăvălia mea au le cumpăr, dar în urma unei cărți postale sau aviz telefonic (12-14) mă prezint imediat. Schönbrunn, Timișoara II, Piața Traian 2, etaj I 2.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI „DACIA” caută vânzător de ziare. Doritorii a se prezenta de urgență la administrație.

De închiriat o cameră și bucătărie într'un scuterain modern, în apropiere de Piața Unirii, la 1 Decembrie. I, Str. Aurel C. Popovici 10. (Din Bul. Tache Ionescu.)

Motocicleta în perfectă stare de vânzare. Utilizabilă și pentru motocicliști cu schimbul. A se adresa la Divizia I Infanterie sau la ziar.

Domnișoara caută post dela ora 2—7—9 în orice birou, fabrică sau avocațial, cunoscând mașina de scris, posedând și limba germană și franceză. pretențiuni foarte moderate. Adresa: Dumitra Simidan, III, Str. Mitropolitul Varlaam 9.

Programul marilor festivități organizate de F. R. N. la Alba Iulia cu prilejul sărbătorii naționale de 1 Decembrie

București, 30. (Sir.) — La 1 Decembrie — ziua Unirii — Ardealului la Patria Mamă, sărbătorirea se va face anul acesta la Alba-Iulia — în cadrul unor mari festivități românești, organizate de Frontul Renașterii Naționale. Din toate satele românești ale Ardealului vor veni la sărbătorirea națională, delegații de săteni și ai autorităților ținuturilor și județelor ardelenne. La sărbătorirea participă numeroși membrii ai guvernului, precum și personalități din Capitala României întregite.

Cu prilejul acestei sărbătoriri se va face și comemorarea primului martir român în luptele duse pentru desrobirea Ardealului; Pomenirea luptătorului Io-

an Arion. Pentru odihna sufletului acestui neobosit luptător, la 30 Noembrie se va oficia parastas la Alba-Iulia, la care asistă toate autoritățile locale.

În aceeași zi, pe prima poartă a Cetății, — Poarta Sfântului Mihai, pe unde a intrat triumfal Mihai Viteazul în Alba-Iulia, — va fi așezată o placă amintitoare.

Dimineața, la ora 8 va sosi trenul ministerial. La ora 9 se va face primirea oficială a miniștrilor. La ora 9.15 cortegiul, în frunte cu miniștrii, va pleca la Catedrala încoronării. La 9.30 începe serviciul religios. La ora 10, cortegiul va porni în piața Mihai Viteazul. La ora 10.15 se va face rugăciunea pe o tribună

improvizată. La ora 10.30 ședința festivă, în sala Teatrului „Caragiale”. După închiderea ședinței festive de către d. Al. Vaida-Voevod.

Vor urma cuvântările d-lor Victor Motseanu, secretar general al F. R. N., delegaților Bucovinei și Basarabiei, a d-lor Aron, din Făgăraș, a d-lui Crăciun, deputat, a d-lui Victor Jingaș, a d-lui ministru Silviu Dragomir, etc. În urmă, d. prof. Horia va citi moțiunea telegrama către M. S. Regele. Dnii Al. Vaida-Voevod, consilier regal și C. Gh. Rescu, ministru pentru organizarea F. R. N. vor rosti deasemeni cuvântări. Apoi defilarea în piața Eroilor, masa comună în sala Unirii, etc.

Populația îndemnată să colaboreze cu autoritățile pentru pedepsirea speculanților

Apelul d-lui general Petre Georgescu, comandantul Gărzilor Naționale, rostit la postul nostru de radio

București, 30. (Sir.) — D. general Petre Georgescu, comisar general, pt. înfrânarea speculei și comandant al gărzilor naționale a rostit aseara la radio un apel, prin care a îndemnat populația să colaboreze cu autoritățile pentru sanc-

ționarea speculanților. Comerțul trebuie să trăiască să se desvolte și avem datoria să-l ajutăm din toate puterile noastre, ne declarăm însă vrăjmași acaparatorilor speculei, oamenilor fără inimă din lumea comercianților.

Legea pentru înfrânarea speculei prevede măsuri energice contra oricui nesocoti dispozițiunile ei.

Chiar consumatorii, cari cu știința vă plăti procenturi, mai mari de cât cele stabilite pentru anumite articole, sunt considerați infractori la lege și pedepsiți atare.

Orice cetățean care ar descoperi vreună infracțiune pedepsită de lege sau care are informație, cu privire la săvârșirea acestei infracțiuni, are datoria să ceară scris, sub proprie semnătură agenților special însărcinați cu aceasta, să cercetările și constatările necesare.

În afara aparatului de stat, a mai puțin mit însărcinarea să activeze în cadrul școlii pentru înfrânarea speculei și gărzilor naționale.

Gărzile sunt o tulpină altoită pe vigoșul trunchiu al frontului național. Gărzile vor primi orice plângere, va asculta și va tenta orice durere și ajută oricând pe nevoiaș, rămânând înafara oricărui spicicuni.

Augustul nostru Suveran veghează spre noi toți.

Să-l procurăm clipe de adâncă merită mulțumire pentru grija ce ne-o poartă să ne ridicăm la înălțimea nădejților și să pune în noi, a încheiat d. general Georgescu.

Condamnarea exemplară a șantagiștilor Florescu și Avramescu

TIMIȘOARA, 30. — Secția IV a tribunalului local, în completul d-lor președinte Tigolau, jude Todan și procuror Bujor Imbroane, s'a pronunțat ieri la amiază în cunoscutul proces de șantaj al pseudoziariștilor Virgil Florescu și Ion Avramescu, cari, după cum se știe, au încercat un vast șantaj asupra corpului funcționarilor fiscali din localitate și au fost prinși în flagrant delict în momentul când voiau să încaseze dela d. subinspector V. Trattner suma de 2000 lei.

Procesul lor a ținut ocupată pentru mai multe zile comisia de judecată a secției IV, fiind necesară ascultarea unei lungi serii de martori, atât din partea reclamantului —

care s'a constatat și parte civilă — cât și din partea șantajitilor.

După ample dezbateri, în timpul cărora vinovăția șantagiștilor s'a învederat cu prisosință, tribunalul l-a condamnat pe Virgil Florescu — care mai are și alte condamnări anterioare — la 2 ani și jumătate închisoare corecțională, iar pe Ion Avramescu la 2 ani închisoare corecțională. Ambii au mai fost condamnați să plătească solidar funcționarilor fiscali d. d. Victor Trattner, Gh. Roșca și Iosif Fetich, suma de 200.000 lei despăgubiri civile și 3000 lei cheltuieli de judecată.

Dela breasla alimentară a ținutului Timiș

Timișoara, 30. — În ultima sa ședință de comitet ținută sub președinția d-lui Al. Sechel, breasla alimentară din Ținutul Timiș, a examinat o serie de chestiuni de ordin profesional.

Astfel, se va face un demers pe lângă Oficiul Central de valorificare a grâului ca acesta să intervină la Ministerul Finanțelor în legătură cu plata amenzilor aplicate brutarilor și măcelarilor.

Se va interveni apoi la Rezidența Regală a Ținutului în sensul ca să nu se aprobe cartelușul de piele dreptul de a cumpăra și peiele brute sub 16 kgr. Cererea va fi motivată cu aceea că măcelarii fac destul sacrificiu când dau peiele peste 16 kgr. cu prețul de numai 46 lei kgr.

Tot în legătură cu cartelul de piele, se va adresa Comisia Ținutală a speculei, de a face

o severă anchetă cu privire la prețul pielei de talpă, care, în Aprilie când pielea crudă a fost cu 65 lei kgr., era 150—160 lei kgr., iar în prezent a ajuns la 430—460 lei kgr., deși pielea brută a fost redusă la 42—46 lei kgr.

O altă intervenție se va face pe lângă Ministerul Sănătății, cerându-se să se interzică băcanilor și cărciumarilor de a mai tăia porci la abator, a-l prelucra în derivate derivate, pe cari le pun în vânzare. Aceștia au numai dreptul de a face comerț cu astfel de articole alimentare, dar nu și să le producă, cu atât mai mult, că nu au nici calificarea profesională. Cu aceiași ocazie se va cere ca cei amintiți să nu mai poată vinde produse alimentare ca pâine, untură etc. pentru înalți interesul sănătății publice.

Brichete CORONA Semicox Cel mai bun și cel mai eficient combustibil pentru calorifere, sobe de teracotă și de fier, etc. Se vinde la depozitari de lemne de foc și de cărbuni. Pentru informațiuni adresați-Vă la **Reprezentanța generală a Soc. „PETROȘANI” S. A. R.** Cornel Cinghita TIMIȘOARA IV, Str. Mircea Vodă No. 6 TELEFON 24-45

U. R. S. S. a denunțat pactul de neagresiune cu Finlanda

Situația e din ce în ce mai încordată

DECLARAȚIILE MINISTRULUI FINLANDEI DIN STATELE-UNITE

Washington, 30. (Rador). — AGENȚIA HAVAS ANUNȚĂ: „ARMATA FINLANDEZĂ N'A ATACAT ȘI NU VA ATACA RUSIA — A AFIRMAT LA POSTUL DE RADIO HJALMAR PROCOPE, MINISTRUL FINLANDEI DIN STATELE UNITE.

„DACA ȚARA NOASTRĂ VA FI ÎNSĂ ATACATĂ, — A CONTINUAT ORATORUL — POPORUL VA SUSȚINE GUVERNUL FĂRĂ ȘOVAIRE.”

CE SPUN CEROURILE AMERICANE

Washington, 30. (Rador). — Denunțarea pactului de neagresiune ruso-finlandez a pricinuit o vie indignare în toate cercurile diplomatice americane. Intențiile agresive ale rușilor se precizează dar nu există nici o indicație că în caz de agravare a situației președintele Roosevelt ar interveni în diferendul dintre Moscova și Helsinki

„Evening Standard” scrie că tendințele de sporire teritorială ale Rusiei în alte puncte sunt stânjenite acum de rezistența finlandeză. Nu se poate ști însă cât timp mica dar curajoasă armată finlandeză va putea rezista Sovietelor: Zile întregi, săptămâni, poate chiar o lună. Dar supunerea Finlandei când va fi desăvârșită, va constitui numai o etapă în calea spre noi cuceriri ale Sovietelor.

COMENTARIILE ITALIENE

Roma, 30. (Rador). — Comentând agravarea încordării dintre Finlanda și URSS, „Avenire d'Italia”, organul catolic din Polognia scrie după ce arată că Germania a sfătuit Finlanda să ajungă la un aranjament: fără a dramatiza situația, este evident că o nouă instalare a Rusiei, dincolo de frontierele ei actuale este incompatibilă cu interesele Europei și cu acele ale fiecăreia dintre părțile belligerante.

P. S. S. Irineu Mihălcescu ales Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei

București, 30. (S.R.). — Azi dimineață s'a întrunit Colegiul electoral bisericesc pentru alegerea mitropolitului pentru scaunul Mitropoliei Moldovei și Sucevei.

Sediința a fost prezidată de Patriarhul Nicodim.

D. ministru al Cultelor a citit Înaltul Mesaj de deschidere, apoi s'a format Biroul.

D. Nicolae Iorga a cerut să se dea cetire listei candidaților, ca să nu fie voturi pierdute. D. dr. Lupu luând cuvântul spune că întotdeauna s'a procedat așa cum prevede legea.

I. P. S. S. Patriarhul Nicodim spune că sunt considerați candidați mitropoliei, episcopii, arhiepiscopii și arhimandriții îndreptățiți.

D. prof. Popescu-Prahova dă cetire apelu-

lui nominal, apoi se trece la vot.

La despușirea scrutinului s'a constatat următorul rezultat: Inscrisi 191. Votanți 154. Majoritatea absolută 78.

Au obținut Arhiepiscopul Irineu Mihălcescu 121 voturi, C. S. Arhimandrit Scriban 17 voturi, Episcopul Nifon Criveanu 2, Episcop Tit Sîmiedrea 7 voturi, Episcop Gherontie 2, Grigore Leu 1 vot, Pr. Dron 1 vot. Voturi albe 3.

I. P. S. S. Patriarhul Nicodim a proclamat pe P. S. S. Irineu Mihălcescu Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei (aplauze).

Au luat apoi cuvântul Patriarhul Nicodim și noul Mitropolit al Moldovei I. P. S. Irineu.

Activitate aeriană intensă pe frontul de Vest

Aviatorii englezi au atacat tabăra germană dela Borkum

Paris, 30. (Rador). — Comunicatul militar din seara de 28 Noembrie: Zi calmă, în general. Câteva acțiuni locale de artilerie. Cargoboturile germane Frisels, de 6000 tone și Santa Fen de 4600 tone au fost capturate în larg de vasele noastre de război și aduse în porturi franceze.

UN NOU CRUCIȘATOR BRITANIC SCUFUNDAT?

Londra, 30. (Rador). — Reuter anunță: Posturile de radio germane au anunțat Marți după amiază că un crucișator greu britanic din clasa „Londra” ar fi fost torpilat și oștrus la Est de insulele Sheland. La Londra nu se confirmă această pretenție germană.

AVIOANE ENGLEZE ATACĂ O TABĂRĂ GERMANĂ

Berlin, 30. (Rador). — D. N. B. anunță: Marți după amiază avioane britanice au atacat

tabăra aviatorilor dela Borkum. Atacul a fost respins. Avioanele britanice s'au servit de mitraliere, ele n'au aruncat bombe.

AVIATORI GERMANI ATERIZEAZĂ FORȚAT ÎN VOSGI

Berlin, 30. (Rador). — D. N. B. transmite: Acum câteva zile un avion german care executase un sbor pe deasupra Franței a trebuit să aterizeze forțat în Vosgi din cauza furtunii și a înghețului. Cu toate că membrii echipei, format din trei oameni erau răniți, ei au distrus avionul și toate documentele aflate pe bord. Aviatorii germani s'au dus apoi pe teritoriul elvețian trecând munții Jura. În Elveția ei au primit îngrijirile necesare și apoi internați.

„BREMEN” AVARIAT

Londra, 30. (Rador). — Un ofițer de marină de pe borchul unui vas neutru scos în

TELEGRAME INTERNE

LA 1 DECEMBRIE AUTORITĂȚILE NU LUCREAZĂ

București, 30. (Sir.). — Vineri 1 Decembrie a. c. fiind aniversarea Unirii Ardealului la patria mamă, toate autoritățile publice și școlile vor fi închise. Ele se vor deschide a două zi dimineața.

SINUCIDAREA INGINERULUI POMPONIU

București, 30. (Sir.). — Vestea sinuciderii inginerului George Pomponiu, prin aruncarea înaintea trenului la Oradea, a produs multă mâhnire în cercurile bucureștene. Inginerul Pomponiu care nu avea de cât 47 ani și era una din figurile de elită ale inginerilor noștri, se crede că motivul sinuciderii ar fi: Despărțirea de soție după 20 ani de conviețuire. Lasă în urmă o fiică studentă la medicină și un fiu elev de liceu.

50 ANI DELA ÎNFINTAREA ȘCOALEI DE RĂZBOI

BUCUREȘTI, 30. (Sir.). — Sâmbătă 2 Decembrie se va sărbători împlinirea a o jumătate de veac dela întemeierea școlii noastre de război.

O NOUA DESCINDERE ÎN AFACEREA MAX AUȘNIT

București, 30. (Sir.). — D. Jude instructor Spiroanu, însoțit de d. procuror Gheorghiu au efectuat ieri o descindere în afacerea Max Aușnit, ridicând o serie de acte care au fost înfățișate chiar ieri inculpatului Max Aușnit spre a da lămuririle necesare. Cercetările instrucției au fost încheiate, iar dosarul cauzei a fost înaintat parchetului de Meov, în vederea concluziunilor definitive.

NOUL INDICATOR C. F. R.

București, 30. (Sir.). — Administrația C. F. R. a decis ca dela 1 Ianuarie 1940 să pună în vigoare, noul indicator kilometrie C. F. R. Vechiul indicator valabil dela 1 Ianuarie 1931 se abrogă.

LA 18 DECEMBRIE SE SCHIMBĂ MERSUL TRENURILOR

Directorul general C. F. R. a hotărât ca pe ziua de 18 Decembrie să se pună în vigoare, noul mers al trenurilor de călători, mărfuri și colectării valabil pe tot sezonul de iarnă.

PANTOFI MODERNI

pentru bărbați, dame și copii, lucru de mână garantat, reparații prompt și ieftin se pot procura la

Prăvălia de ghete IOAN PASCU

Timișoara Piața Traian lângă restaurantul Maroccan. Locuinața 11, Str. Simocului Nr. 7.

GUVERNUL FINLANDEZ EXAMINEAZĂ NOTA SOVIETICĂ

Helsinki, 30. (Rador). — Guvernul finlandez 'a întrunit Marți la 22 spre a examina nota sovietică, prin care se denunță pactul de neagresiune încheiat cu Finlanda.

Răspunsul Finlandei va fi transmis la Moscova Miercuri.

O COMISIE MIXTĂ ÎN ISTMUL CARELIEI

Moscova, 30. (Rador). — Agenția Havas transmite: Guvernul Finlandei a remis guvernului sovietic o notă care expune rezultatele negative ale anchetei cu privire la activitatea de frontieră și constată în concluzie că actul de ostilitate față de Finlanda este de fapt o provocare sovietică de care vorbeste guvernul sovietic nu a fost săvârșit de finlandezi.

În toate cazurile nu există motive temei pentru îndepărtarea trupelor finlandeze dela frontieră, guvernul finlandez declară gata să discute chestiunile de reciprocitate a trupelor. Finlanda propune în sfârșit, ca pentru clarificarea completă a incidentului să constituie o comisie mixtă în istmul Carelia în conformitate cu convenția din 24 Septembrie 1928 existentă între cele două țări.

SPORT

Noile comisii ale Districtului Cursuri de perfecționare

Comisia districtuală, în urma ratificării alegerilor din partea Ligei de Vest este compusă din: dr. Roman Dimitrie președinte, cpt. Șanen vicepreședinte, Stoica Silvestru secretar, Schuldesz Iosif și dr. Sturdza Ilie membri, Luca Gheorghe, Ioanovici Dimitrie și Potye Florian supleanți, Pitariu Cornel, Marinescu Mihai și Schirmang Francisc cenșori, Feier Ignatie și Popovici Ioan cenșori supleanți.

Comisia districtuală mai numește în baza drepturilor conferite prin regulament mai următoarele comisii:

Comisia de juniori: Buzariu Ioan președinte, Orban Iuliu, Mioc N., Cioca Isaiia, Popovici Ioan și Schirmang Francisc membri.

Comisiunea de organizare și angajarea meșterilor din competiția districtului: Dalea Virgil președinte Buzariu Sever, Rotariu Slavco, Stoichescu Petru și Luca Gheorghe membri.

Comisia de distracții: Földvári Victor, Leher Iosif, Luca Gheorghe, Szerényi Ștefan și Popovici Milutin.

În continuarea ședinței se omologhează următoarele jocuri: C. F. R.—Fratelia cu 2:0 și Polytechnica—Kadima 8:2.

Se pedepsește D. Pelici, ispravnicul grupării CAMT, în baza art. 376 R. A. cu suspendare, iar jucătorii: Csöke Ioan în baza art. 376/b cu 15 zile suspendare și Venturini

Anton în baza art. 378 R. A. cu șapte săptămâni suspendare. Ambii jucători sunt dela gruparea Fratelia.

Comisia districtuală atrage atențiunea grupărilor că în baza celor comunicate în Nr. 97 din Rombol sunt obligate:

a) Să ridice de la secretariatul districtului, până la 5 Dec. a. c. „Anuarul U. F. S. R.” acnîtând costul de Lei 45 plus 1 Leu spese postale;

b) Să oblige pe toți membri din conducere și jucătorii să participe la cursurile de iarnă, cari vor avea loc în localul districtului, dupăcum urmează:

Dela 15 XII.—1 II. 1940 cursul pentru cunoașterea regulelor de joc (pentru șefii secțiilor de fotbal, ispravnici, antrenori și jucători).

Dela 15 I. 1940—1 III. 1940 cursul pentru oficialii ale grupări.

Dela 15 XII un curs de patru luni pentru formarea noilor arbitri, al cărui program precum și instrucțiuni vor fi comunicate de Liga de Vest.

— Se obligă gruparea Banatul de a plăti arbitriului Iuhász, suma de Lei 100 drept taxă de deplasare.

Se invită pentru ultima oară gruparea Fratelia, de a prezenta actele de cetățenie a jucătorilor Hehn și Tinesz.

Caleidoscop sportiv

Victoria categorică a unsprezecelei german față de azuri a produs o vie satisfacție și în cercurile sportive vieneze. Aceasta se explică și prin faptul că în echipa națională au jucat patru vienezi. Ziarele germane în unanimitate remarcă în mod special performanța excepțională alui Binder, care în urma acestui match, s'a instalat definitiv în echipa națională.

La data de 16 Decembrie se dispută la München matchul internațional de box Ungaria—Germania.

Echipa de football a universitarilor ungari întreprinde un turneu în Turcia și Siria.

John Cobb recordmanul mondial de viteză automobil, a declarat într'un cerc restrâns de prieteni că nu are curajul să

conducă automobil afară de curse neputându-se concentra numai în jurul vitezei de 350 km pe oră.

La Stockholm matchului internațional de tenis Italia—Suedia a fost câștigat de aceștia din urmă cu 4:1. Rezultatele tehnice: Dublu domni: Schröder, Rohlsson—Quintavalle, Taroni 6:1, 6:3, 6:4. Simplu domni: Ronanoni—Thoren 6:0, 8:6, 7:5, Schröder—Curcelli 6:8, 3:6, 6:3, 6:4, 6:1.

Echipa de hockey pe gheață L. T. C. cu ocazia primului tur de campionat a fost înfrântă de Slavia cu 1:2.

La un ultim concurs de natație d-șoara Foeger a câștigat trei probe consecutive 100 m liber cu 1:07,5 m. 100 m. liber 1:13 m. și 400 m. liber cu 5 m. 26,7 sec.

ECONOMICE

O acțiune comună a antreprenorilor de lucrări publice și a comercianților de lemne pentru maximizarea la producător a materialelor lemnoase

Arad, 30. — Printre rândurile antreprenorilor de lucrări publice și a comercianților de lemne din Ardeal, s'a pornit o mișcare, menită să normalizeze oarecum prețurile la materiale lemnoase și în special la cele destinate construcțiilor. Mișcarea a fost pornită dela constatarea că antreprenorii de lucrări publice cari au concurat la licitațiile ținute în urmă cu câteva luni, și-au calculat ofertele în baza prețurilor de atunci a pieței. Dela obținerea lucrărilor și până la aprobarea lor de către forurile superioare, timpurile s'au schimbat și prețurile s'au urât, astfel că socotelile și calculele nu semai potrivesc. În afară de acest inconvenient, antreprenorii nici nu se pot aproviziona cu material suficient, deoarece producătorii sub influența conjuncturei internaționale, trimit toate cantitățile pe piața streină, neglijând complet piața internă și nevoile consumatorilor din țară. De acelaș lucru se

plâng și comercianții de lemne, engrosiști și detaiști. Pentru remedierea acestei situații, s'a pornit mișcarea care pomeneam mai sus și care urmează să redactarea unui memoriu care să fie supus d-lui ministru al Economiei Naționale. În memoriu se va cere în primul rând, abolirea prețurilor maximale la detaiști, și maximalizare prețurilor lemnelor, de foc și construcție, direct la producător. Aceasta pentru că producătorii își vând produsele, cu prețuri exagerat de mari — și au intenția de a majora din nou, după cum am arătat într'o corespondență publicată zilele trecute, — astfel că revanzătorii nu pot realiza nici câștigul minimal, prevăzut de lege. În al doilea rând, memoriul cere intervenția ministerului economiei, spre a impune producătorilor satisfacerea mai întâi a nevoilor pieței interne și abia după aceea să producă pentru piața internațională.

CRONICA ARADULUI

Primăria înființează un serviciu al ordinii și pazei bunurilor publice

Arad, 30. — Un vechiu proiect al primăriei Aradului, va trece pe plan real la începutul anului viitor. Este vorba de înființarea corpului polițienesc municipal, care va avea în paza și ordinea pe teritoriul municipiului, supravegherea circulației, piețelor magazinelor de alimente din punctul de vedere al respectării prețurilor, apoi supravegherea parcurilor și paza tuturor clădirilor ce formează proprietatea primăriei și a tuturor bunurilor municipale.

Crearea acestui corp polițienesc pe lângă municipiul nostru a fost cerută în mai multe rânduri dar din motive ce nu se cunosc, autoritățile superioare au respins cererile în acest sens. Stăruințele

actualilor și înființarea corpului este un fapt implinit.

Noua creațiune a primăriei va purta numele de „Corp de pază al ordinii și bunurilor municipale”. Serviciul acesta va funcționa pe lângă serviciul administrativ al municipiului, fiind pus sub ordinea primăriei. El va începe să funcționeze ziua de 1. Ianuarie 1940.

Necesitatea serviciului acesta s'a dențiat mai mult în domeniul pazei și grijirii bunurilor municipale, asupra cărora nu putea fi extinsă în mod multumitor raza de activitate a membrilor gării dienilor publici din chestura poliției Arad.

ȘTIRI DIN ARAD

— ACCIDENTUL UNUI SOLDAT. Ioan Bertea, soldat într'un regiment din localitate, pe când traversa o stradă, a fost lovit de căruciorul tras de locuitorul Nicolae Deac din strada Trenului. De pe urma lovirii, soldatul s'a ales cu fractura brațului drept. A fost internat la spitalul militar.

— INCEPUT DE INCENDIU. Marți seara în locuința văduvei lui Ludovic Szepesi din str. Miron Costin No. 4, s'a produs un început de incendiu. Observat la timp, a fost localizat de subchiriașul numitei, astfel că focul n'a produs nici o pagubă.

— FURT DE BICICLETA. Firma Max Molnar că necunoscuți au furat bicicleta cu No. 2449 în valoare de 3000 lei, pe care un angajat o lăsase răzimată în fața magazinului.

— PUNGAȘIE. Petre Ivanov din str. Tribunal Corcheș, a anunțat poliția că în timp ce se găsea la oborul de vite, necunoscuți i-au furat din buzunar, suma de 1500 lei.

— HOȚ ÎNAINȚAT POLIȚIEI. Nicolae Simineș din comuna Ghioroc, cunoscut hoț și condamnat de mai multe ori pentru furt, a fost înaintat poliției pentru că a fost prins pe când fura diferite lucruri din căruța unui țaran.

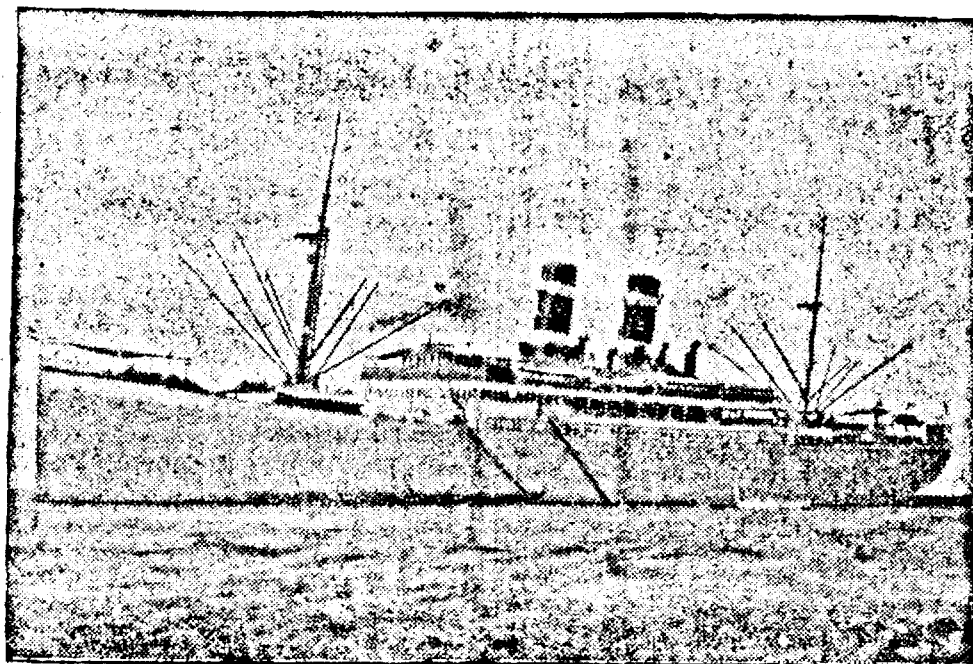
— NOUL SEDIU AL JUDECATĂRII PENALE. Secția penală a judecătoria mixte Arad care până acum funcționat într'o aripă a edificiului primăriei, se va muta, dela 1. Decembrie în clădirea băncii Victoria, etaj I, având intrarea prin poarta camerei de muncă.

— DESFIINȚAREA UNEI LINII DE AUTOBUSE. Întreprinderea comunală a municipiului, a decis desființarea pe 1. Decembrie a liniei No. de autobuse, care deservea circulația între Piața Avram Iancu și Aradul nou. În urma desființării acestei linii, pe linia No. 11 care circula până la Sânicolaul mic — traseul va fi reparat și vor fi reparate autobuse mai încăpătoare și mai numeroase, pentru a asigura și serviciul făcut de linia No. 2.

— SPARGERE. Ileana Bogdan din str. Barițiu a reclamat poliției că i s'a spart locuința și că dintr'un dulap a fost furată suma de 7000 lei și 37 mătăse.

— FURTURI. Ioan Leinbecker din str. Dorobanților a reclamat poliției că s'a furat bicileta cu No. 4304 în valoare de 2500 lei.

— Gheorghe Grosan din str. Iosif Vulcan a anunțat și el poliția că i s'a furat bicicleta cu No. 2436 în valoare de 2500 lei.

Vaporul olandez de pasageri „Simon Bolivar”, recent scufundat de minele americane în timpul războiului, spre a se proteja de atacurile submarine.

INFORMATIUNI

Calendar

JOI, 30 NOEMBRIE

Loc: Sf. Apostol Andrei.
 Loc: Sf. Apostol Andrei.
 Loc: de serviciu: Circ. I.: Blumberg, Mai; circ. II.: Maszalta, Piața Badea și Zeiner, Str. Ștefan cel Mare 27; Circ. III.: Roxin, Piața Axente Sever; circ. IV.: Sasus, Piața Drăgălina 4.
 Locu permanent: Mehala: Chioreanu; Loc: Panaioth.

GRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

Loc: „Cuibul fericiții”, cu Anna Shirin și Rudy Keeler.
 Loc: „Drapelul”, cu Brigitte Horney și Jürgen.
 Loc: (fost Rivoli): „Carnavalul alb”, cu Crawford și Lewis Stone.
 Loc: „Allo, Janine!”

Camera de Muncă din Timișoara, roagă petiționarii cari și-au depus actele de cerere profesională la Camera de Muncă, să prezintă preschimbare sau eliberare, și și-au prezentat domiciliul dela data înaintării actelor cerute, să binevoiască a anunța Camera de Muncă, căci în caz contrar nu li-se mai poate primi niciun fel de avis cu privire la cererile înaintate.

Loc: „Altarul Cărtii”, Asociația Scriitorilor Români din Banat „Altarul Cărtii” a luat seara o ședință de comitet la care au luat parte d-nii Vichentie Ardeleanu (Ada Crin), Ilie Ienea, Romul Virgil Birou, Nicolae Ivan, Dorian și Andrei Bălan. Constatându-se că o parte din membrii concentrați acasă, s'a hotărât convocarea adunării generale, în fața căruia comitetul alegeându-se un nou comitet. În ordinea adunării generale, care va avea loc în decembrie, s'a luat și discuția asupra eventuale modificări a statutelor asociației.

Vernisaj cu concert. Miercuri seara a avut loc în sala mare a Palatului Lloyd vernisajul expoziției de pictură al d-nei Ileana în cadrul unui concert vocal dat de artistă, la pian fiind d-ra Chioreanu. Vernisajul a avut loc o primire a presei în fața înaintate de vernisaj. Despre manifestarea artistică vom reveni cu un alt număr de seamă. Expoziția rămâne deschisă până la 14 Decembrie.

ACTIVITATEA BATE UN CHELNER. În ziua zilei de 28 Noembrie 1939, la orele comerciale Unger Petru din Str. Nr. 5, în stare de ebrietate a provocat în localul „Dacia”, unde a bătut pe masă pe Fraunhofer Ștefan.

Locuri rezervoare, Albumuri, Jucării, cărți de povești în mare asortiment la

Librăria Galambos

CHESTOR AL POLIȚIEI MUNICIPALE TIMIȘOARA, atrage atenția pentru ultima dată tuturor proprietarilor de auto-vehicule de pe raza orașului Timișoara și județul Timiș-Torontal, să prezenta cu auto-vehiculele până la data 5 Decembrie a. c., în fața comisiilor de recensământ, care comisie funcționează în Timișoara I, Calea Aradului, în fața stației de benzină „Unirea”. Acel care nu se va conforma până la data de prezentare, vor fi deferiți tribunalului Militar conform art. 47, din Decretul Lege nr. 250, din 2 Septembrie 1929, publicat în Monitorul Oficial No. 202, din Septembrie 1939 și vor fi pedepsiți cu închisoare de la 2—6 luni și amendă de la 25% din valoarea bunului.

ADMINISTRATIVE. D. Iancu Dumitrescu, cu mai e în serviciul ziarului noștru. Rugăm abonații ziarului „Dacia” să achitate abonamentul lui Iancu Dumitrescu, și au primit chitanță de mădă de anunțe pentru a le putea trimite ziarul. Origine și mai găsește în nuanțe ziarului „Dacia”, să-l prezenta autorităților.

— ACTIVITATEA TRUPEI TEATRALE A „ASTREI”, DIN COM. ȘOȘDEA, JUD. TIMIȘ-TORONTAL.

Trupa teatrală și fanfara din comuna Șoșdea, județul Timiș-Torontal, care activează sub egida „Astrei Bănățene”, progresează din zi în zi. Cutreerând toate satele bănățene, trupă, condusă de vrednicul compozitor Nicolae Peia, a dat două reprezentații teatrale, în comunele Bocșa-Montană și Călnic din jud. Caraș. În ambele comune, dar mai ales în Călnic, au avut un succes desăvârșit, atât moral cât și material. Rămâne totuși, ca această trupă formată numai din săteni harnici și dornici de muncă, să fie ajutată de autoritățile competente și mai ales de cele din comunele, unde se prezintă trupa pentru a desfășura programul lor, în fața sătenilor.

— MOARTE SUBITA. Bătrânul Matei Ples de 65 ani, din comuna Săcălaz, a fost găsit mort ieri dimineață. Moartea a survenit în urma unui atac de inimă.

Prezentarea filmelor străjerești la Timișoara

Serbarea dela cinema „Capitol” Participarea d-lui Rezident Regal

Timișoara, 30. — În cadrul ritualului străjeresc consacrat, a avut loc mercuri d. a., la cinema „Capitol”, prezentarea filmelor de propagandă străjerească, trimise de Straja Jării, prin îngrijirea comandantului-străjer al Ținutului Timiș, d. Constantin Nedelcu. Prezentarea filmelor s'a făcut în prezența d-lui Rezident Regal dr. Al. Marta, și a reprezentanților autorităților civile și militare. Excelența Sa d. Rezident Regal, însoțit de d. dr. Gh. Ciupe, secretarul general al Ținutului, a fost întâmpinat de Directorul Cinematografelor municipale, Const. Tleranu, și de un detașament de onoare al cohorții de străjere, alese din stolul liceului „Carmen Sylva.”

După deschiderea cu Deviza și Crezul străjerilor, d. Nedelcu, Comandantul Ținutului, a mulțumit Excelenței Sale că a primit a patrona această serbare, așa cum la 8 Iunie a patronat cu aceeași demnitate senină, serbarea omagială a tineretului străjeresc din Timișoara. Evo carea manifestărilor solemne de atunci o vom retrăi astăzi, proiectată pe ecran, în film admirabil sonorizat, și a căru realizare constituie și în sine un titlu de mândrie pentru Banatul totdeauna fruntaș.

A rulat imediat filmul cu săptămâna străjerilor și serbarea dela 8 Iunie 1939 din Timișoara, cuprinzând toate momentele importante, în înfățișări sonore pline de pitoresc.

În pauză s'a proiectat un film distractiv multicolor, pus la dispoziție de Direcția cinematografului „Capitol”.

Incheierea s'a făcut cu filmul „Serbările de 8 Iunie 1939 la București”, o minunată operă a Ministerului Propagandei.

Asistență a plecat încântată. Notăm, că, după cum am anunțat, în zilele de Sâmbătă, Duminecă și Luni, filmele au fost vizionate pe seama tineretului dela toate școlile din Timișoara, primite cu bucurie și entuziasm. Ele vor continua a rula în toate centrele principale din Ținut.

Reglementarea raportului de drept dintre comuna Sănnicolaul mare și furnizorul ei de curent electric

Timișoara, 30. — La rezidența regală a ținutului Timiș a avut loc, ieri înainte de masă, o constătuire în vederea reglementării raportului de drept dintre comuna Sănnicolaul mare și furnizorul ei de curent electric, moara Prohaszka din acea localitate. Constătuirea a fost prezidată de Excelența Sa d. rezident regal dr. Alexandru Marta, la discuții participând și d-nii dr. Gh. Ciupe, secretar general al ținutului Timiș, inginer inspector general Liviu Faur, șeful regiunea VIII industrială, avocat dr. Samuel Ligeti, din partea firmei Prohaszka și d. Petru Popovici, notarul comunei Sănnicolaul mare.

Comuna Sănnicolaul mare a încercat încă prin anul 1932 să-și reglementeze raportul de drept cu furnizorul ei de curent electric, însă contractul încheiat în timpul acela n'a fost aprobat de forurile

tutelare, iar un caet de sarcini din 1935 n'a fost acceptat de firma Prohaszka.

Constătuirea dela rezidență, a adus în fine o soluție în această chestiune: se va redacta un nou contract între firmă și comună, după ce în prealabil vor fi studiate toate încercările de acest gen de până acuma, și după ce se va studia și vechiul contract dintre firma Prohaszka și contele Nako, cel care a transmis numitei firme distribuția curentului electric în comuna Sănnicolaul mare — fiindcă cel care a introdus acolo lumina electrică, a fost acest contele Nako.

Contractul odată redactat, urmează a fi înaintat forurilor în drept, pentru aprobare.

Mai amintim că, în anul 1936 rețelele de distribuția curentului electric din Sănnicolaul mare vor trece în patrimoniul comunei.

Chestiunea Industriilor aradane ce cad în afara zonelor industriale

Ținutul a fost solicitat să intervină pentru ocrotirea lor

Timișoara, 30. — Consiliul de igienă al municipiului Arad, constatând că unele fabrici locale funcționează în zone ce nu-s destinate industriei, a dispus mutarea lor în zonele prescise.

Măsura propusă este perfect legală în fond, însă punerea ei în practică e aproape imposibilă, deoarece ea antrenează o mulțime de inconveniente, atât pentru patroni, cât și pentru muncitori. Era deci nevoie de o examinare mai atentă a ei, ceea ce s'a și făcut ieri dimineață, la rezidența regală, în cadrul unei constătuiri la care a luat parte Excelența Sa d. rezident regal dr. Alexandru Marta și d-nii dr. Gh. Ciupe, secretar general al ținutului, ing. inspector general Liviu Faur șeful regiunei VIII industrială, dr. Iosif Pod, subinspector san., ing. Andreescu, președintele Camerei de comerț Arad și dr. Co-

țoiu, medic primar al municipiului Arad.

Concluzia la care s'a ajuns în această constătuire, a fost că e necesară o intervenție prin rezidență la ministerul sănătății, pentruca dispoziția zonelor industriale să nu se aplice la fabricile deja existente din Arad, ci numai la cele ce se vor crea în viitor. Se va arăta ministerului că aplicarea acestei dispoziții la fabricile cari funcționează de decenii în afara zonelor industriale, ar însemna pur și simplu lichidarea lor, pentrucă în vremurile grele de azi, industriile nu pot face investițiile bănești reclamate de mutare. Și, dacă ar lichida industriile, — în acel moment s'ar ivi șomajul în masă, cu tot cortegiul lui de mizerii și de griji pentru autorități, în sarcina căroră ar cădea șomerii.

Garda Națională a Municipiului Timișoara COMUNICAT

Rugăm membrii Gărzii Naționale a Municipiului Timișoara să binevoiască a lua cunoștință de următorul program ce s'a fixat:

1. Circumscripția I-a, Marția dela orele 20—21, în sala școlii primare din str. General Grigorescu.
2. Circumscripția II-a, Mercuria dela orele 20—21, în sala școlii primare dela Biserica Catedrală.
3. Circumscripția III-a, Joiă dela orele 20—21, în sala școlii primare din Piața Lahovari.
4. Circumscripția IV-a, Vinerea dela orele 20—21, în sala școlii primare din Piața Dragalina.
5. Circumscripția V-a, Sâmbătă dela orele 19—20, în sala școlii primare din Mehala.
6. În fiecare Duminecă, toți membrii Gărzii Naționale sunt rugați a lua parte, în sala Liceului Comercial, dela ora 10—11.

Oșpitau Gh. Morariu Comandantul Gărzii Naționale a Municipiului Timișoara.

COMUNICAT pentru cizmari și tăbăcari

Bresla Patronilor Meseriași din Pielărie și Încălțăminte, din ținutul Timiș — Timișoara, în legătură cu constătuirea președinților de bresle și înțelegerea făcută între bresla și Camera de Muncă, aduce la cunoștință meseriașilor patroni, cizmari, pantofari, tăbăcari, piețari, mănșari, opincari, curelari, rihțători, aparținând acestei bresle, că sunt obligați a avea în posesiunea lor brevetul de meserie.

Totodată se aduce la cunoștință, că brevetele se eliberează numai prin mijlocirea breslei, care a și luat măsurile pentru procurarea cererilor tip. Biroul breslei stă la dispoziția meseriașilor mai sus numiți, dela ora 8—11 a. m., iar pentru provincie, seofințele breslei, care sunt înființate în conformitate cu Legea și Statutul, aprobate de bresla.

Președintele Breslei: a. s. JULIAN R. Secretar: a. s. SCORȚEAN.

S'a deschis secția noastră de jucării, sub conducerea d-lui IULIU SCHWARZ Bogat asortiment, Prețurile reduse. Vizitele fără obligațiunea de cumpărare.

Librăria MORAVETZ Timișoara

În programul viitor la Cinema „CAPITOL” cea mai mare acțiune dramatică a Europei

PAULA WESSLEY resparsu cu cea mai mare artiști vienezi, în

„Masca iubirii”

magistrala realizare a genialului GEZA V. BOLVARY

Retineți bilete din timp!

ULTIMA ORĂ

Expozeul d-lui ministru Grigore Gafencu

(Continuare din pag. 1)

de ne leagă aceleași sentimente din trecut. Când războiul a izbucnit, atât consiliul de miniștri la 4 Septembrie, cât și consiliul consilierilor regali, sub președinția M. S. Regelui la 6 Septembrie au declarat că România își păstrează atitudinea ei pașnică de până acum și își urmează acțiunea de destindere cu vecinii, urmând regulile de ne-intervenție și de neutralitate întrucât conflictul nu atinge interesele, independența și integritatea noastră, respectând în același fel angajamentele și legăturile existente.

Raporturile cu U. R. S. S.

La 17 Septembrie s'a ivit o situație nouă. Guvernul polon ne-a înștiințat că dorește să se adăpostească în România. În seara aceluiași zile au și intrat în țară președintele republicii și mareșalul comandant suprem al armatei și toți membrii guvernului polon.

Tot la ziua de 17 Septembrie guvernul sovietic ne-a adus la cunoștință că, deoarece statul polon și guvernul său au încetat să existe în fapt, comandantul suprem al armatei ruse a dat ordin trupelor să treacă frontiera Poloniei. Guvernul nostru a dat simultan un comunicat în care s'a arătat că România e hotărâtă să păstreze mai departe atitudinea de strictă neutralitate față de beligeranți, guvernul continuând să vegheze la siguranța fruntarilor. Se cuvenea să primim pe refugiații polonezi cu simpatia datorită unui popor vecin, și pe de altă parte trebuia să lămurim raporturile noastre cu Uniunea Sovietică. Răspunzând declarației de neutralitate a Rusiei am adus la cunoștință guvernului U. R. S. S. dorința noastră de a păstra pe temeiul unei politici de neutralitate raporturi pașnice cu Rusia. În ceea ce privește raporturile cu Rusia d-sa amintește apoi de protocolul Briand-Kellogg.

De atunci raporturile dintre noi și Soviete lămurindu-se mai mult, s'au încheiat pacte și mai precise pentru definirea unor angajamente de securitate.

Mai mult însă de cât aceste, acțiunea noastră politică răspunzând atitudinii pașnice observată de Rusia față de noi, a dovedit voința noastră statornică de a ne feri de orice porniri ideologice sau politice care ar fi putut fi bănuite că sunt îndreptate împotriva vecinilor noștri.

O Românie puternică și neatârnată este o chează de siguranță pentru statele din jurul nostru.

Ceiace urmărim noi este să împlinim destinele neamului nostru pe aceste părți unde am fost așezați, de care ne-am legat veacuri de rând în bună înțelegere cu popoarele vecine care își urmăresc și ele în pace menirea lor.

Suntem convinși că în ce privește pe vecinii noștri dela răsărit, destinele popoarelor noastre ori unde se întâlnesc, la Nistru sau la Marea Neagră, nu se vrăjmășesc, după cum credem în potrivirea ce este între politica de pace pe care o afirmă republica sovietică și politica de independență pe care o urmează Statul român. Cu aceste gânduri am urmărit negocierile ce s'au dus acum de eurănd între U. R. S. S. și Turcia. Suntem mulțumiți că bunele raporturi dintre U. R. S. S. și Turcia n'au avut de suferit în urma întreruperii vremelnice a negocierilor.

Legăturile cu vecinii

Ne putem da seama cât de strânsă rămâne legată politica noastră de neatârnată, cu țelurile pașnice, de politica tateilor aliate din înțelegerea balcanică.

Urmărim cu simpatie străduințele statului iugoslav de a-și îmbunătăți raporturile cu statele vecine păstrând vii legăturile cu noi și prietenii din Balcani. Vedem în acțiunea Turciei, întotdeauna leală, grija pentru siguranța țării și a mărilor din apropierea republicii turcești pentru voința de a împiedeca întinderea războiului în aceste ținuturi.

Grecia a ridicat în fața primejdiilor războiului declarația ei de prietenie cu Italia.

Faptul că Italia și-a manifestat pe această cale interesul ei firesc pentru pacea balcanică, a avut la noi ca în toate capitalele prietene, răsunetul cel mai viu.

Misiunea istorică a Italiei, de a păstra în aceste zile grele ideea de ordine europeană ferită de scăderile și distrugerile războiului, poate avea în răsărit o mare și bine-făcătoare înrăurire.

Am luat cunoștință cu mulțumire de declarația prin care Bulgaria vestește vecinilor săi voința ei de pace și neutralitate. Suntem convinși că după neînțelegerea ce a dăinuit prea mult, Bulgaria poate găsi într-o politică de înțelegere cu vecinii ei, putința de întărire și dezvoltare. În ceea ce ne privește, n'am ascuns niciodată dorința noastră de colaborare prietenească.

Ne-am străduit deasemenea să netezim raporturile cu Ungaria printr-o politică înțelegătoare și clară. Acum trei luni, statul vecin ne-a împărțit îngrijorarea lui din pricina măsurilor firești de apărare, pe care în vreme de turburare generală le luasem la hotare. Am răspuns prin oferta precisă a unui pact de neagresiune, ofertă care exprima voința noastră de a sluji pacea în basinul dunărean. Deși nu am primit răspunsul dorit, am cercetat mai departe formula potrivită ventru a ajunge la acord pe temeiul principiilor stabilite la B'ed. Rezultatele atinse prin această cale au fost în parte mulțumitoare. Am încheiat unele acorduri pentru reglementarea traficului și comunicațiilor la frontieră. Am izbutit cu concursul iugoslav să descongestionăm tot la frontieră trupele de apărare ce stăteau față în față.

Raporturile româno-maghiare

Semnalez printre alte dovezi de bună-voință, gestul guvernului maghiar de a fi prezentat parlamentului un Budapesta spre ratificarea convenția cu privire la rundația Gojau.

Cu atât mai mult ne e îndreptățită nedumerirea față de un nou discurs al d-lui ministru de externe maghiar. Sunt anumite cuvinte, care nu-și produc efectul asupra temperamentului latin înzestrat cu bun simț și cu simțul măsurii — fie că ne surprind, fie că ne înveslesc, dar nu ne sperie niciodată.

Toți cei ce sunt dornici să statornicească bune raporturi între România și Ungaria, în frunte cu conducătorii minorităților, întrezărirind semnele unei destinderi, se roagă: numai de n'ar mai „dezinfecța” atmosfera dl Csáky.

I ce mă privește, mă voi feri și de data acesta de polemici ușoare, dar ne folositoare, încredințat că apropierea firească între două popoare, așezate alături în același spațiu, și în fața unor probleme asemănătoare, nu trebuie stânjenită nici prin vorbe care irită, nici prin fapte care despart.

Mă voi mărgini să lămuresc din nou, pe scurt, punctul nostru de vedere, cu privire la problemele din basinul dunărean.

Noi nu credem că tratatul dela Trianon e nedrept și „mostruos”.

Acest tratat a înlocuit un stat compus din minorități și cu o națiune dominantă, minoritară ea însăși, prin state naționale, printre ele și Ungaria — care au păstrat, nu se putea altfel, în sânul lor unele minorități. A fost o faptă firească și sănătoasă, s'a făcut dreptate. Statele care s'au mărit astfel pe temeiul de întregire națională, sunt azi pline de viață, puternic încheiate și împlinesc o misiune de ordine și de pace.

Luăm act cu mulțumire, că Ungaria

a și recunoscut acest adevăr, în ce privește prietena noastră Iugoslavia. Măine — cine știe? — îl va recunoaște și față de noi. Ori cum ar fi de schimbat, nu se mai poate schimba această ordine firească.

Problema minorităților

E adevărat că de pe urma tratatului de Trianon au rămas răni, care trebuie și pot fi lecute. Nu însă prin învierea unor formule perimate, pricină de suferinți, care nu sunt încă uitate, nu prin distrugerea principiului naționalităților și a statelor naționale, ci prin colaborări prietenești între aceste state, care urmăresc țelul comun de a afirma ființa și neatârnată lor națională.

Intr-o asemenea colaborare pe care o dorim și care cere bună voință, minoritățile în loc de a fi o piedecă sau pricină de răzvrătire, pot și trebuie să fie o trăsătură de unire. Minoritățile au un rol pașnic de împlinit și dacă nu sunt stânjenite nici atâtea din afară, vor împlini acest rol, întărind statul căruia-i aparțin și legăturile dintre popoare.

Iată înțelesul pe care-l dăm problemei minorităților, iată și felul în care căutăm deslegarea acestei probleme. Cei mai mulți dintre minoritari sunt legați de pământul țării, care este și pământul lor, cum nu a fost niciodată înainte și cum nu este în multe părți dimprejur. Țărani de orice limbă sau credință, împărtășesc la noi cu neamul de țărani români care îi cuprinde binefacerile unei largi și drepte împărțiri a pământului. Năzuința noastră este ca toți minoritarii dela sate și dela orașe să se poată bucura în același fel de o temeinică împărțire a dreptății. De aceea, cercetând cu băgare de seamă cererile culturale, sociale, economice, și politice, care sunt aduse la cunoștință, ne străduim să întărim în cadrul organizației noastre de stat, pe temei de legi și omenie, dreptul minorităților la limbă, religia și cultura lor.

Cel ce știe în ce măsură, încrederea minorităților a fost câștigată, acela nu se îndoiește de izbânda unei asemenea politici.

Pentru a înlătura și alte îndoieli, care ne izvoresc toate din dorința de a vedea problema minorităților cât mai de grabă rezolvată, am ținut să lămurim odată mai mult, acțiunea pe care o privim tot atât de firească și de trebuincioasă ca ordinea istorică pe care se întemeiază

Neutralitatea României

Așa cum suntem hotărâți să afirmăm drepturile noastre în liniște, dar cu fermitate, suntem gata deasemenea să stabilim oricând un contact mai strâns cu toți acei care doresc să vegheze în bună înțelegere asupra intereselor și îndatoririlor legate de starea de neutralitate.

Neutralitatea înseamnă măsură și rezervă, nu însă și nepăsare.

Nu înseamnă renunțarea la credința în dreptatea cauzei noastre pe care o afirmăm în zile de furtună, cum o vom afirma mâine în ziua păcii. Nu înseamnă abdicare dela menirea națională a ceea ce avem de îndeplinit iată de ce trebuie să păstrăm încordate puterile noastre de veghe, de apărare și rezistență morală și iată de ce suntem siliți să cerem de atâtea luni armatei noastre o pregătire

Suveranul a vizitat lucrările edilitare din preajma Palatului Regal fiind vădit aclamat de cetățeni

BUCUREȘTI, 30 (SIR). — M. S. Regele, însoțit de d. Ernest Urdăreanu, ministrul Casei Regale și de adjutanții de serviciu a vizitat ieri lucrările edilitare din împrejurimile Palatului Regal. O mulțime entuziastă a înconjurat pe Suveran și l-a făcut o manifestare de durasă. Cetățenii, după ce l-au recunoscut pe Suveranul lor, s'au adunat în ce mai aproape de El, aclamându-l tot timpul cu multă însuflețire. Și printre întâmplare fericită, cerul a fost atât de limpede, iar soarele ca și primă cetățenii să pretuiască în chip deosebit rarul dar de a fi alături de Suveranul lor iubit, respirând cu încredință aer sănătos.

continuu și o pază neobosită. Prezența ei la hotare ne îngăduie să urmărim fără grijă o politică de pace. Buna noastră voință se întemeiază pe conștiința puterii noastre. D. Gafencu aduce omagii sale ostașilor care stau de pază și celor cari muncesc acasă.

Credința că se pot apropia și acum nazuanți care par încă potrivnice, creștina într-o temeinică și dreaptă atitudine, în care popoare mari și mici se pot îndestula nevoile lor de viață în care totuși popoarele mici și noi să se poată dezvolta liber în cuprinsul hotarelor lor naționale, stăruie în rândurile noastre și împreună cu ea, stăruie credința în binefacerile unei păi apropiate.

M. S. REGELE CAROL, CEL MAI AUTORIZAT TALMACIU AL CREDINTELOR ȘI SIMȚIMINTELOR POPORULUI SĂU, A SPRJINIT CU BĂRBĂȚIE ȘI CALDURĂ DEMERITUL PENTRU PACE AL SUVERANILOR OLANDEI ȘI BELGIEI. NU ESTE UN GEST ÎNTÂMPLATOR. E O ATITUDINE STATORNICĂ. PRIN FAPTA REGELUI, ROMANIA ȘI-A ÎNTĂRIT POLITICA DE PACE.

Politica pe care încercăm s-o lămurim pe scurt, nu este opera unui ministru sau a unui guvern. Toate guvernele au îmbrățișat-o poartă pe țărușul d-lui președinte al consiliului de miniștri, dar și a lui Armand Călinescu și lui Constantin Argetoianu.

Acosta se datoroeste înainte de toate Acosta, care prin înalta Lui îndrumare, dat înțelesul deplin al unei politici naționale. Datorim M. S. Regelui pentru asta, întreaga noastră recunoștință, înțelegerea în jurul politicii noastre externe. Ar ar veni învățat în șirul vremilor să fim viteji și cumpătați, în istoria întregii noastre țări și în lume e un lung șir de suferinți de care ținem minte. Vom rămâne uniți.

Orice trufie însă e străină de ființa noastră. În calea vremilor noi pe care le presimțim și pe care nimeni mai mult ca noi nu le dorește prietnice pentru multă vreme, tate izbândă a ăleii europene, nu vom rădăci vorbe, nici patimi învechite. Vom ști să folosim înțelegerea între popoare.

E politica instinctului național, fără șovinism și care dintr-un trecut de înțelepciune și de suferinți prin amintirile somnoroase ale înfăptuirilor de ieri, prin încercările grele ale zilei de azi, ne duce spre un viitor pe care-l privim cu încredință, cu bărbăție, cu tălmăcită încrederea.